

СТАНДАРТ**ЗА****ИЗПОЛЗВАНЕ НА ГЕНЕРАТИВЕН ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ
В НОВ БЪЛГАРСКИ УНИВЕРСИТЕТ****ПРИЕМАНЕ / УТВЪРЖДАВАНЕ**

Приел / Утвърдил: (орган / име, длъжност)	Дата	Подпис
Академичен съвет (АС) – Протокол от заседание	16.06.2026 г.	Ректор на НБУ: _____ (n) _____
Съгласувал: (орган / име, длъжност)	Дата	Подпис
Комисия по наредбите (КН)	01.06.2026 г.	Председател на КН: _____ (n) _____
Изготвил: (екип / име, длъжност)	Дата	Подпис
Председател: гл. ас. д-р Емилия Димитрова, зам.-ректор по акредитацията, НИТД и членове: доц. д-р Кристиан Постаджиян, зам.-ректор по учебната дейност; доц. д-р Екатерина Цветанова, декан на ФБО; доц. д-р Венцислав Джамбазов, декан на ФДЕНО; доц. д-р Христо Чукурлиев, директор на ЦУА, доц. д-р Виктор Аврамов, департамент „Администрация и управление“	23.04.2026 г.	Председател на екипа: _____ (n) _____

ИЗДАНИЯ

Издание № и дата	Дата на влизане в сила	Описание на промяната / изменението
1 от 16.06.2026 г.	23.06.2026 г.	Виж: Приложение към Протокол от заседанието на АС

КОНТРОЛИРАНИ ЕКЗЕМПЛЯРИ

№	Място на съхранение	Вид на носителя
1	Отдел „Правен“ на НБУ	Хартиен – подписан оригинал
2	Система „Eventis“	Електронен – система за електронен документооборот
3	Интернет страница на НБУ	Електронен – сървър на НБУ

Забележка:

Документът е собственост на НБУ! Принтирани и електронни копия, извън посочените в таблицата за контролирани екземпляри на този документ, са неконтролирани. При съмнение, преди ползване, провери за актуалност на версията в Списъка на вътрешните нормативни актове на НБУ!

ЗАСЕГНАТИ ЗВЕНА / СУБЕКТИ

Всички звена и работещи в НБУ

ПРЕАМБИЮЛ

Нов български университет развива използването на генеративен изкуствен интелект като инструмент за повишаване на качеството на академичното образование, научноизследователската и художественотворческата дейност при спазване на високи стандарти за академична честност, критично мислене и личен принос.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Правилата регламентират използването на генеративен изкуствен интелект в учебната, научноизследователската и художественотворческата дейност в Нов български университет (НБУ).

Чл. 2. Генеративен изкуствен интелект (ГИИ) са модели на изкуствен интелект, които чрез анализ на големи количества входни данни генерират ново съдържание (текст, изображение, код, звук), отразяващо човешкото изразяване.

Чл. 3. Правилата се прилагат за:

1. преподавателите и изследователите, които са част от академичния състав на НБУ съгласно чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредбата за развитието на академичния състав на НБУ;
2. хоноруваните преподаватели в НБУ;
3. студентите, докторантите и постдокторантите в НБУ;
4. кандидатстудентите, кандидатите за докторантура и кандидатите за заемане на академични и други длъжности на академичния състав в НБУ;
5. външни лица, които използват ГИИ в рамките на съвместни проекти с НБУ.

II. ОБУЧЕНИЕ ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ НА ГИИ

Чл. 4. (1) Преподавателите, изследователите и студентите в НБУ преминават обучение за работа с ГИИ и с принципите за етичното и критичното му използване.

(2) За преподавателите и изследователите обучението по ал. 1 се организира от Центъра за обучителни ресурси в НБУ.

(3) За студентите обучението по ал. 1 се осъществява чрез ООК курсове и чрез учебните програми на НБУ. Учебните програми на НБУ предоставят на студентите обучение, съответстващо на съвременното състояние на ГИИ и на наложените от него промени в съответните професионални области, чрез въвеждане на специализирани курсове в програмите и/или чрез включване на специализирани теми в курсовете от програмите.

III. ИЗПОЛЗВАНЕ НА ГИИ

Чл. 5. Условието за употреба на ГИИ се определят от нивото на свързания с използването риск от нарушаване на авторско право и право на интелектуална собственост, на основни човешки права и на действащото законодателство. Различават се три нива на риск: минимален риск, висок риск, неприемлив риск.

Чл. 6. (1) Допустимите начини на използване на ГИИ в учебния процес се определят от преподавателя в паспорта на курса в съответствие с AI Assessment Scale, която предлага пет начина на използване на ГИИ: Ниво 1 – Без ГИИ (само при присъствено провеждани оценявания в среда, контролирана от преподавателя); Ниво 2 – ГИИ за планиране (генериране на идеи, структура); Ниво 3 – ГИИ като сътрудник (редактиране, подобрене); Ниво 4 – ГИИ като основен инструмент; Ниво 5 – ГИИ като обект на изследване.

(2) Ако в паспорта на курса не е определено друго, приема се, че студентите могат да използват само ГИИ при минимален риск.

(3) При разрешено използване на ГИИ преподавателят осъвременява формите за оценяване, посочени в паспорта на курса, като отстранява онези, при които е невъзможно да се провери използването на ГИИ.

III.1. Минимален риск при използване на ГИИ

Чл. 7. (1) Минимален е рискът при използването на ГИИ като рутинно помощно средство. (2) ГИИ се използва като рутинно помощно средство в следните неизчерпателно изброени хипотези:

1. редактиране на текстове (подобряване на правопис, граматика, стилистика);
 2. структуриране на съдържание (групиране на аргументи или предложения за логическа структура);
 3. генериране на обучителни материали и учебни ресурси;
 4. създаване на мисловни карти за подпомагане на собственото учене;
 5. изготвяне на интерактивни презентации;
 6. като обучител за индивидуална и персонализирана подкрепа в обучението.
- (3) При минималния риск използването на ГИИ е свободно при спазване на академичната етика.

III.2. Висок риск при използване на ГИИ

Чл. 8. (1) Висок е рискът, когато чрез пряко използване на ГИИ се създават съществени елементи от научно изследване, авторски художествен продукт, учебна дейност.

(2) При висок риск използването на ГИИ е разрешено, но при стриктно спазване на установените за това правила.

Чл. 9. (1) Използването на ГИИ задължително се оповестява от автора с декларация, която съдържа: използваните модели на ГИИ, а при възможност - използваната версия; целта (начинът) на използване; частите, в които е използван ГИИ; потвърждение, че авторът е прегледал резултата и че окончателният вариант е негов оригинален принос.

(2) Авторът не може да посочва, включително чрез косвено позоваване, ГИИ като автор или съавтор, нито да цитира ГИИ като източник на фактическа информация или като авторитет за научно твърдение.

(3) Авторът носи отговорност за цялостното съдържание на научното изследване, включително за съдържанието, генерирано от ГИИ, ако то е невярно или в него е допуснато нарушение на авторски права или на права на интелектуална собственост. Тази разпоредба намира съответно приложение и спрямо авторските художествени продукти и учебната дейност.

III.3. Неприемлив риск при използване на ГИИ

Чл. 10. (1) Неприемлив е рискът при използването на ГИИ, чрез което се нарушават основни човешки права, академичната етика или действащото законодателство.

(2) Нарушение по смисъла на ал. 1 е налице в следните неизчерпателно изредени хипотези на използване на ГИИ:

1. трансфер на лични данни, на данни, представляващи търговска тайна или интелектуална собственост, към ГИИ без изричното писмено съгласие на засегнатото лице в нарушение на действащото законодателство;
2. представяне на съдържание, генерирано от ГИИ, като собствен текст;
3. представяне на авторски художествен продукт, генериран от ГИИ, като собствен творчески продукт;
4. манипулиране на съдържание (например, deepfake);
5. автоматизирано генериране на оценки от ГИИ за оценяване на учебни резултати без участието на преподавателя.

(3) Забранено е използването на ГИИ, което води до неприемлив риск.

IV. НАРУШЕНИЯ. САНКЦИИ

Чл. 11. Използването на ГИИ, при което се нарушава законодателството за защита на личните данни, както и законодателството за защита на интелектуалната собственост, е нарушение на академичната етика.

Чл. 12. Прикриването на използването на ГИИ при висок риск и при неприемлив риск е плагиатство. Плагиатството е нарушение на академичната етика.

Чл. 13. (1) Прикриването на използването на ГИИ се установява въз основа на комбинирана оценка, извършена чрез:

1. специализиран софтуер за разпознаване на ГИИ;

и

2. проверка за изпълнение на изискванията за възпроизводимост.

(2) Специализираният софтуер за разпознаване на ГИИ е само диагностично, но не и самостоятелно доказателствено средство за извършено нарушение.

(3) В рамките на проверката за изпълнение на изискванията за възпроизводимост авторът представя доказателства за своя личен принос като работни файлове; чернови; изходни данни; работни версии; аналитични материали; представителни запитвания; писмени и устни разяснения, включително публични дискусии; логове и записи на взаимодействията с ГИИ, когато такива са налични, и др.

Чл. 14. Жалбите за нарушения по чл. 11 или чл. 12 от настоящите Правила срещу преподавател или изследовател в НБУ се разглеждат от Комисията по етика в НБУ по реда на нейния Статут и съгласно Етичния кодекс на НБУ.

Чл. 15. (1) Спазването на настоящите Правила от студентите по време на учебния процес се контролира от преподавателя чрез оценяването в курса.

(2) Преподавателят сезира Декана на съответния факултет, ако установи извършени от студент нарушения по чл. 11 или чл. 12 от настоящите Правила.

(3) Жалбите на студенти, несъгласни с поставената им оценка, обусловена от неправомерно използване на ГИИ, както и сигналите на преподавателите по ал. 2 се разглеждат по реда на Наредбата за студентите в НБУ.

Чл. 16. Отговорност за нарушения по чл. 11 и чл. 12 от настоящите Правила, с които се нарушава и действащото законодателство, носи единствено техният извършител. Отговорността на НБУ е изключена.